

Št. zadeve: SM-MEŽONM15S

Izdelano v: Ljubljani, dne 07.06.2024

ZADEVA: **STROKOVNO MNENJE o ogroženosti stavbe Onkraj Meže 15, Mežica**

Državna tehnična pisarna, ki skladno z 157. členom Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov (Uradni list RS, št. 95/23 z dne 1. 9. 2023) in Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 117/23 z dne 20. 11. 2023) (v nadaljevanju ZIUOPZP) deluje v sestavu Službe vlade za obnovo po poplavih in plazovih, skladno s 151.b členom podaja

STROKOVNO MNENJE

A. o stanju objekta^{*op.1:}

Z.št.	št. stavbe	SID (identifikator)	Namembnost objekta
1.	115	20731709	Stanovanjska stavba

B. in povezanih nepremičnin (objektov iz tč.A)^{*op.2:}

Z.št.	PARC.ŠT.	K.O.	OBČINA
1.	289/7 (del)	890-MEŽA ONKRAJ	Mežica

Državna tehnična pisarna na podlagi strokovnih izhodišč, ki povzemajo pridobljeno mnenje Direkcije Republike Slovenije za vode (nadalje direkcije) ugotavlja, da objekt formalno ne izpolnjuje obeh pogojev iz drugega odstavka 151. a člena, vendar pa gre za objekt:

- ki je ogrožen zaradi poplav,
- ki se nahaja na območju majhne poplavne nevarnosti,
- kjer ni mogoča izvedba ustrezne protipoplavne zaščite,
- zaradi česar so ogrožena življenja ali zdravje ljudi.

Zato na podlagi prej navedenih strokovnih izhodišč in mnenja direkcije predlaga

NUJNO ODSTRANITEV

objektov iz tč. A na nepremičninah iz tč. B. tega mnenja

UTEMELJITEV STROKOVNEGA MNENJA in PREDLOGA:

Strokovno mnenje povzemamo po predlogu in strokovnih podlagah Direkcije republike Slovenije za vode, ki je v prilogi.

Lokacijo objekta je v osamljeni lokaciji na desnem bregu reke Meže in v priobalnem pasu. Objekt se nahaja na območju majhne oz. preostale poplavne nevarnosti, vendar se ob visokih vodah pojavi velika nevarnost erozije in poplave. V neurju 4.8.2023 je bil poplavljen več kot meter. V času poplav je za reševanje dostopen le preko mostu, ki je bil v zadnjih poplavih porušen. Objekt je z ustreznimi tehničnimi ukrepi sicer možno varovati pred visokimi vodami s protipoplavnimi zidovi/nasipi na Q100 z upoštevanjem podnebnih sprememb, vendar bi ob nastopu poplav z višjo povratno dobo bili zidovi/nasipi prelit. V takih primerih bi bilo zelo težko zagotavljati dostopnost do objekta in s tem možnost evakuacije. Kljub temu, da objekt po veljavnih kartah ni na območju velike poplavne ogroženosti, predstavlja veliko nevarnost za življenje in zdravje ljudi.

ZARADI TEH DEJSTEV PREDLAGAMO NUJNO ODSTRANITEV OBJEKTA.

Slika 1: **SITUACIJA IN NAVEDBA OBJEKTOV**, ki so skladno s STROKOVNIM MNENJEM predlagani za odstranitev (vir: <https://www.geoprostor.net/>)

SPLOŠNE OPOMBE:

- STROKOVNO MNENJE se izdaja za namen odprave posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 in ga skladno z 151.c členom ZIUOPZP predhodno potrdi Svet Vlade Republike Slovenije za obnovo.
- Strokovno mnenje izhaja izključno iz določil (v prilogi dodanega) mnenja DRSV in ne iz zahtev ali mnenj geomehanika, geologa ali izvedenca gradbene stroke.
- Izhajajoč iz uradnih podatkov izhaja, da na obravnavanih nepremičninah parcelne meje niso urejene; razmejitev na nepremičnino natančno zato ni mogoča!

- Ob evidentiranih stanovanjskih objektih so lahko razmeščeni tudi ostali pomožni, gospodarski, kmetijski ali ostali oz. neevidentirani objekti.
- Nepremičnine, ki niso obremenjene z evidentiranimi objekti niso predmet strokovnega mnenja.

OPOMBE (kot v tekstu):

Op1: Vir (<https://www.geoprostor.net>) navaja objekte na nepremičninah kot zavedeno v tabeli;

Op.2: Znak zvezdica () pred številko parcele pomeni, da gre za stavbno parcelno številko.*

ZAKONSKI OKVIR :

- Skladno s 151.c členom ZIUOPZP, SKLEP za odstranitev nepremičnin z objekti, v katerem se opredeli in utemelji, da je zaradi zavarovanja življenja in zdravja ljudi odstranitev objektov nujno potrebna in v javno korist, sprejme Vlada RS.
- Predlog sklepa javno razgrne za najmanj 15 dni. O kraju in času javne razgrnitve se javnost obvesti z javnim naznanilom na osrednjem spletnem mestu državne uprave in na krajevno običajen način. V okviru javne razgrnitve ima javnost možnost dajati pripombe in predloge, o katerih mora predlagatelj sklepa zavzeti stališče, nato pa o tem obvestiti dajalca pripomb in predlogov.

Vodja Državne tehnične pisarne:

dr. Blaž Dolinšek, univ.dipl.inž.grad.

Podpis:

Priloge:

- Priloga 1; Mnenje v zadevi - Vlogi Državne tehnične pisarne z dne 26. 1. 2024 (Meža in Mislinja) 45500 - 25/2022 – 189, z dne 17. 4. 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Mariborska cesta 88, 3000 Celje

T: 01 478 31 00
E: gp.drsv@gov.si
www.dv.gov.si

Republika Slovenija
Služba vlade RS za obnovo
po poplavih in plazovih

Državna tehnična pisarna
Dimičeva ulica 12
1000 Ljubljana

Številka: 45500 - 25/2022 – 189
Datum: 17. 4. 2024

Zadeva: Mnenje v zadevi - Vlogi Državne tehnične pisarne z dne 26. 1. 2024 (Meža in Mislinja)

Spoštovani,

Direkcija RS za vode (DRSV), podaja na podlagi Strokovne ocene »Nadomestitveni objekti – porečje Meže in Mislinje« in mnenja Strokovno posvetovalne skupine, ki jo je s Sklepom št. 012-1/2024-2560/8, imenoval Minister za naravne vire in prostor (oba dokumenta v prilogi), naslednje mnenje, ki se nanaša na vlogo Državne tehnične pisarne (DTP), z dne z dne 26. 1. 2024, v zvezi z izdelavo strokovne ocene za petnajst (15) objektov na porečju Meže in Mislinje.

Povzemamo zaključke Strokovne ocene, ki jo je potrdila tudi Strokovno posvetovalna skupina in sicer:

- **Onkraj Meže 15:** Objekt stoji na osamljeni lokaciji na desnem bregu in v priobalnem pasu reke Meže, kjer se ob visokih vodah pojavi velika poplavna in erozijska nevarnost. Sicer se objekt nahaja na območju razreda majhne in preostale poplavne nevarnosti. Objekt je bil v poplavnem dogodku v avgustu 2023 poplavljen več kot 1 m. V poplavih je bil porušen most na reki Meži in s tem onemogočen dostop do objekta. Poplavljen je bila tudi regionalna cesta. Reka Meža je med poplavami intenzivno erodirala desno brežino in si s tem razširila strugo. Dolvodno od objekta se je z erozijsko zajedo približala do objekta. Objekt je z ustreznimi tehničnimi ukrepi sicer možno varovati pred visokimi vodami s protipoplavnimi zidovi/nasipi (na Q100 z upoštevanjem podnebnih sprememb), ob nastopu poplav z višjo povratno dobo, bi bili zidovi/nasipi prelit. Zagotavljanje

dostopnosti do objekta v času visokih vod bi bilo potrebno zagotoviti z ustreznim načrtovanjem dostopne poti v dolžini ca 390 m. Potrebno bi bilo urediti tudi odvodnjo zalednih vod. Objekt je lociran na osamljeni lokaciji na desnem bregu Meže, kjer ob visokih vodah nastopijo zelo neugodne hidravlične razmere (pravokotni okljuk, visoke hitrosti poplavnega toka in velika erozijska moč). **Predlaga se odstranitev objekta.**

- **Polena 19:** Objekt se nahaja na območju razreda majhne poplavne nevarnosti. Ob poplavi avgusta 2023 je bil poplavljen z globino vode do 1m, ogrožale so ga erozijske zajede in visoke hitrosti toka poplavnih vod. Ob poplavih je bil erozijsko poškodovan temelj objekta. Objekt se nahaja na območju priobalnega pasu reke Meže. Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti na območju tega objekta bi morali biti umeščeni na sam vrh brežine, kar bi imelo negativni vpliv na ostale objekte in so zato neizvedljivi. **Predlaga se odstranitev objekta.**
- **Poljana 2 in 4:** Objekta se nahajata v razredu srednje poplavne nevarnosti in sta bila ob poplavi avgusta 2023 poplavljeni z globino večjo od 1m. Ob objektih se pojavljajo močni tokovi s hitrostjo poplavne vode več kot 1m/s. Izvedba lokalnih ukrepov je možna, vendar pa se oba objekta nahajata na območju, kjer se ob visokih vodah pojavljajo večje globine in hitrosti vodnega toka, otežena ali onemogočena pa je tudi evakuacija. **Predlaga se odstranitev objektov.**
- **Stare sledi 33:** Starejši večstanovanjski objekt se nahaja v razredu srednje poplavne nevarnosti, avgusta 2023 je bil poplavljen z več kot 1m vode, poplavljen je bila pritlična etaža objekta. Objekt je umeščen med strugo Meže na eni in nestabilno hribino – plazom, na drugi strani. Objekt se nahaja v priobalnem pasu Meže, na najnižji točki območja. Zmanjšanje poplavne ogroženosti (Q100 z varnostno višino in upoštevano odpornostjo na podnebne spremembe) bi bilo mogoče doseči z izvedbo visokovodnega zidu neposredno ob strugi Meže v dolžini cca 200 m ter ureditvijo odvoda zalednih vod. **Ne predlaga se odstranitve objekta.**
- **Nicina 11:** Objekt se nahaja v razredu preostale poplavne nevarnosti. Visoke vode Meže so avgusta 2023 na območju objekta Nicina 11 poplavljele v obliki povratnega toka. Objektu se poplavna ogroženost lahko zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov (mobilna zaščita). **Ne predlaga se odstranitve objekta.**
- **Pod gonjami 160:** Objekt se nahaja v razredu preostale poplavne nevarnosti. Ob poplavi avgusta 2023 je bil poplavljen do 0,5 m. Objektu se poplavna ogroženost lahko zmanjša z izvedbo individualnih zaščitnih ukrepov. **Ne predlaga se odstranitve objekta.**

- **Javornik 14:** Objekt se nahaja v razredu srednje poplavne nevarnosti. Gre za edini stanovanjski objekt v dolini izlivnega odseka Hotulje. Objekt je ogrožen tudi zaradi plazenja pobočja v neposredni bližini. Visoke vode se iz struge razlivajo gorvodno od objekta, zaradi česar se oblikujejo vzporedni vodni tokovi ob samem objektu, posledično pa je izvedba ukrepov za zmanjšanje poplavne ogroženosti problematična in tehnično zahtevna (ureditev struge in izvedba protipoplavnega zidu/nasipa v dolžini ca 230 m, ureditev odvoda zalednih vod), evakuacija je praktično nemogoča. **Predlaga se odstranitev objekta.**

- **Pristava 3, Mariborska cesta 3, Lom 4, Onkraj Meže 8, Stare sledi 42, Poljana 6a in Spodnji Razbor 4:** Objekti niso predmet obravnave DRSV, za nekatere od njih so s strani DTP že izdani sklepi o odstranitvi.

Pripravila :

Alenka Zupančič

Alenka
Zupančič

Digitally signed
by Alenka
Zupančič
Date: 2024.04.18
07:06:57 +02'00'

Mag. Neža Kodre
DIREKTORICA

Vročiti:

1. Naslovniku – zgoraj - po e-pošti (ntp@gj-zrmk.si),
2. Državna tehnična pisarna (DTP), vodja Blaž Dolinšek – po e- pošti

V vednost :

1. DRSV, SO Savinje– po e-pošti
2. DTP, Izpostava DTP Koroška regija, vodja Mitja Pekeč – po e-pošti

Priloge :

1. Strokovne ocena »Nadomestitveni objekti – porečje Meže in Mislinje«
2. Mnenje Strokovno posvetovalne skupine z dne 5. 4. 2024

ELABORAT

NAROČNIK: **Ministrstvo za naravne vire in
prostor
Direkcija RS za vode**
Mariborska cesta 88
3000 Celje

OBJEKT: **STROKOVNA PODPORA DIREKCIJI RS ZA VODE, V
OBLIKI IZDELAVE STROKOVNIH MNENJ – SKLOP 1
– POREČJE MEŽE IN MISLINJE**

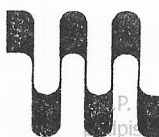
NADOMESTITVENI OBJEKTI - izvleček

VRSTA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE **STROKOVNA OCENA**

IN NJENA ŠT.:
Številka rednika/zvezka /

ZA GRADNJO: /

PROJEKTANT: **VODNOGOSPODARSKI BIRO
MARIBOR d.o.o.,**
Glavni trg 19c,
2000 Maribor,
Direktor:
Boštjan ROZMAN, udgi

P. 3
VODNOGOSPODARSKI
BIRO MARIBOR d.o.o. 3
2000 Maribor, Glavni trg 19c

POOBLAŠČENI INŽENIR: **Tijana Mičić, udivki**

M.P.
Podpis

TIJANA MIČIĆ
univ.dipl.inž.vod.in kom.inž.
IZS G-4016

ŠTEVILKA NAČRTA: **4335/23-III**

KRAJ IN DATUM IZDELAVE
NAČRTA: **Maribor, marec 2024**

Dobro za naše okolje

Kazalo:

1	UVOD	3
2	OPIS POPLAVNEGA DOGODKA 4.8.2023	5
3	OBMOČJE 1 – OBČINA ČRNA NA KOROŠKEM	6
4	OBMOČJE 2 – OBČINA MEŽICA	7
4.1	Objekt Mariborska cesta 3	7
4.2	Objekt Onkraj Meže 15	8
4.3	Objekt Polena 19	9
4.4	Objekt Lom 4	10
4.5	Objekt Onkraj Meže 8	11
5	OBMOČJE 3 – OBČINA PREVALJE	12
5.1	Poljana 2, 4 in 6A	12
5.2	Stare sledi 33 in 42	15
5.3	Nicina 11	18
5.4	Pod gonjami 160	19
6	OBMOČJE 4 – OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM	22
7	OBMOČJE 5 – OBČINA SLOVENJ GRADEC	24
8	ZAKLJUČEK	25

1 UVOD

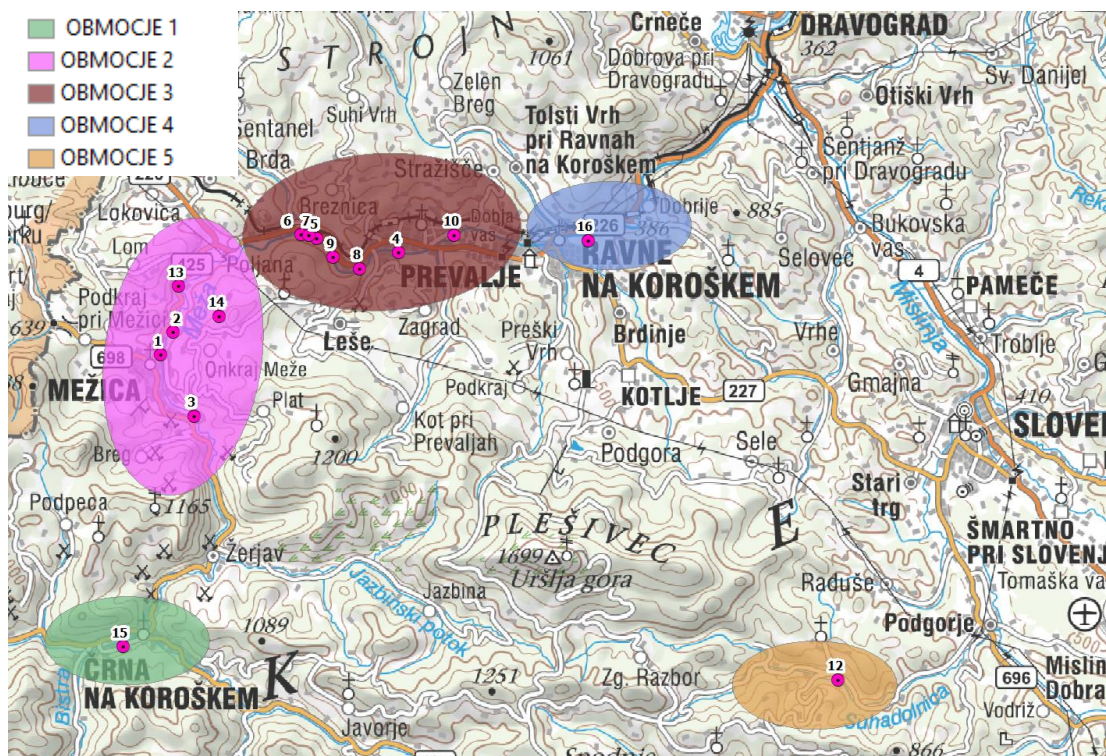
Državna tehnična pisarna je 26.1.2024 na DRSV naslovila vlogo za izdelavo strokovnega mnenja za nadomestitvene objekte iz spodnjega seznama. Gre za objekte, ki se lokacijsko nahajajo na porečju Meže z Mislinjo. Ob pregledu lokacij objektov je bilo za objekt, ki se je v seznamu nahajal pod zaporedno številko 11, ugotovljeno, da se nahaja na porečju Velunje, ki je del porečja Savinje, zato v okviru predmetne strokovne ocene ni obravnavan. Lokacije objektov so večinoma razpršene vzdolž Meže od Črne na Koroškem do občine Ravne na Koroškem, največ jih je v občini Mežica in Prevalje. Le ena lokacija (zap. št. 12 - Spodnji Razbor) se nahaja ob Suhodolnici.

Preglednica 1: Seznam objektov iz vloge Državno tehnične pisarne.

	OBCINA	NASLOV	KRAJ	K.O.	OBJEKT - PARC. ŠT.	obravnavana lokacija	PORUŠENE
1	MEŽICA	Mariborska cesta 3	2392 Mežica	889	133	134	NE
2	MEŽICA	ONKRAJ MEŽE 15	2392 Mežica	890	289/7	289/8, 289/2, 289/3	NE
3	MEŽICA	Polena 19	2392 Mežica	889	864		NE
4	PREVALJE	Nicina 11	2391 Prevalje	884	193/2	193/3, 193/4, 195/3, 196, 193/5	NE
5	PREVALJE	Poljana 2	2391 Prevalje	885	*20/2	*26, 207/8, 207/4, 207/7, 207/6, 207/5	NE
6	PREVALJE	Poljana 4	2391 Prevalje	885	192/3	192/4	NE
7	PREVALJE	Poljana 6A	2391 Prevalje	885	199/4, 199/3 in 237/12		DA
8	PREVALJE	Stare sledi 33	2391 Prevalje	891	478/9		NE
9	PREVALJE	Stare sledi 42	2391 Prevalje	885	214/19	214/20	DA
10	PREVALJE	Pod gonjami 160	2391 Prevalje	877	358/18		NE
11	SLOVENJ GRADEC	Spodnji Razbor 59	3325 Šoštanj	856	332/10		NE
12	SLOVENJ GRADEC	Spodnji Razbor 4	2381 Podgorje pri Slovenj Gradcu	856	*10/1, 81/16		NE
13	MEŽICA	Lom 4	2392 Mežica	887	466/2	466/1, 468/1, (470/3, 473, 471, 470/5)	NE
14	MEŽICA	Onkraj Meže 8	2392 Mežica	890	*41	444, 443, 441/5, 446, 445	NE
15	Črna na Koroškem	Pristava 3	2393 Črna na Koroškem	906	335/4	335/21	NE
16	RAVNE NA KOR.	JAVORNIK 14	Ravne na Koroškem	882	49	50/2	NE

Zaradi lažje preglednosti smo obravnave nepremičnine razdelili v 5 smiselno zaključenih območij po občinah (Slika 1):

- Območje 1 – Občina Črna na Koroškem
- Območje 2 – Občina Mežica
- Območje 3 – Občina Prevalje
- Območje 4 – Občina Ravne na Koroškem
- Območje 5 – Občina Slovenj Gradec

Slika 1: Prikaz lokacij in zaporednih številke navedenih objektov iz Preglednice 1

Strokovna ocena je izdelana na podlagi terenskega ogleda lokacij obravnavanih objektov dne 12.2.2024 in 15.2.2024 ter sledeče predhodno izdelane dokumentacije:

- [1] HH študija občine Mežica - Izdelava karte razredov poplavne in erozijske nevarnosti na območju občine Mežica, št. dok. 3301/11, VGB Maribor, januar 2012, dopolnitev junij 2012
- [2] Hidrološko hidravlična študija v sklopu izdelave OP na ŠV (UR)/PIZ za državno cesto od Otiškega vrha do meje z Republiko Avstrijo pri Holmcu, št. proj. L73/19, IZVO-R
- [3] Zadrževalnik visokih voda Poljana; Hidrološko-hidravlični elaborat s kartami poplavne nevarnosti za načrtovano stanje z upoštevanjem predvidenega načina obratovanja, št. elab. 4032/20, maj 2021
- [4] Hidrološko hidravlična presoja ureditev Meže v Mežici od km 20+305 do km 21+239, št. projekta IV-212/20, št. dok. IV-212/20, VGB Maribor, februar 2022
- [5] Integralna karta poplav IKRPN (Spletni pregledovalnik atlas voda, [ATLAS VODA \(gov.si\)](https://atlas.voda.gov.si), 13.3.2024)
- [6] Načrt vodnogospodarskih ureditev Meže, PZI, št. načrta IV-117/18, Hidropro, Zoran Fujs s.p.
- [7] Ureditev Meže v Mežici, od km 20+305 (iztok levega pritoka Škratkovca) do km 21+239 (obstoječa brv preko Meže), št. proj. 4047/20, VGB Maribor d.o.o., april 2020 (dop. februar 2022)
- [8] Sanacija mostu Cablex, PZR, Dromos d.o.o., december 2023
- [9] Nadomestni most čez Mežo – Golobov most, PZR, št. proj. 1376-3/most, KO-BIRO d.o.o., december 2023
- [10] Nadomestni most čez Mežo – Orešnikov most, PZR, št. proj. 1376-2/most, KO-BIRO d.o.o., december 2023

Po poplavah avgusta 2023 je struga Meže mestoma močno preoblikovala svoje korito, zelo izraziti so bili prodonosni procesi tako na Meži kot tudi na skoraj vseh pritokih. Posledično se je v strugi odložilo ogromno plavin in plavja. Po ujmi so se v strugi izvedla obsežna intervencijska dela, širitve struge, zavarovanja brežin, odstranjevanje plavin in plavja, nadomestni (začasni in stalni) mostovi. Vsa izvedena dela vplivajo na pretočni režim struge in posledično na poplavnost območij ob strugi. Obstoječe poplavne karte temeljijo na stanju pred ujmo, zato je slednje potrebno upoštevati z zadržkom. Predmetna strokovna ocena temelji izključno na ugotovitvah terenskega ogleda, foto dokumentacije iz časa poplave (avgust 2023) in na interpretaciji obstoječih poplavnih kart. Za natančnejšo opredelitev do poplavne ogroženosti in učinka predlaganih ukrepov je potrebno izdelati dodatne (novelirane) hidravlične modele oz. izračune, ki temeljijo na aktualnem stanju pretočnosti struge Meže.

V dolini Meže se načrtuje suhi zadrževalnik visokih vod Meže [3], ki se umešča na območje Poljane in predstavlja omilitveni ukrep za zmanjšanje poplavne ogroženosti urbaniziranih območij ob Meži ter hkrati nadomešča že izvedene in načrtovane izločitve retencij v občinah Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd. Projekt zadrževalnika je še v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja, prav tako zanj še niso izdelane vse strokovne podlage. Zadrževalnik visokih vod bo na iztoku iz zadrževalnika znižal konico poplavnega vala Q100 za ca 20%, medtem ko pri pretoku Q500 volumen zadrževalnika ne zadošča za zniževanje konice pretoka. Drugače povedano, v primeru katastrofalnih poplav kot je bila poplava avgusta 2023, zadrževalnik ne bi imel bistvenega vpliva na gladine poplav dolvodno. Pozitivni učinek po izgradnji zadrževalnika na zmanjševanje poplavne ogroženosti dolvodno bi bilo treba prav tako ponovno preveriti z upoštevanjem stanja struge po poplavah avgusta 2023. Zadrževalnik bi lahko imel relevanten vpliv pri izdelavi strokovne ocene za objekte pod zaporednimi številkami 4-10.

2 OPIS POPLAVNEGA DOGODKA 4.8.2023

V noči iz 3. na 4. avgust 2023 je območje Slovenije zajela vremenska fronta, intenzivne padavine s poplavami so zajele južno predgorje Julijskih Alp ter Idrijsko, Polhograjsko, Gorenjsko, Koroško in Zgornjesavinjsko dolino. Med 2. in 4.8.2023 je v 72 urah zapadlo ca. 210 mm padavin, kar je povzročilo rekordne vodostaje vodotokov na širšem območju vzdolž Meže. H katastrofalnim posledicam je doprinesel tudi predhodni obsežni vetrolom, ki se je zgodil 13.7.2023. Koreninski sistem dreves je bil razrahljan, nekatera drevesa so bila izravana ali polomljena.

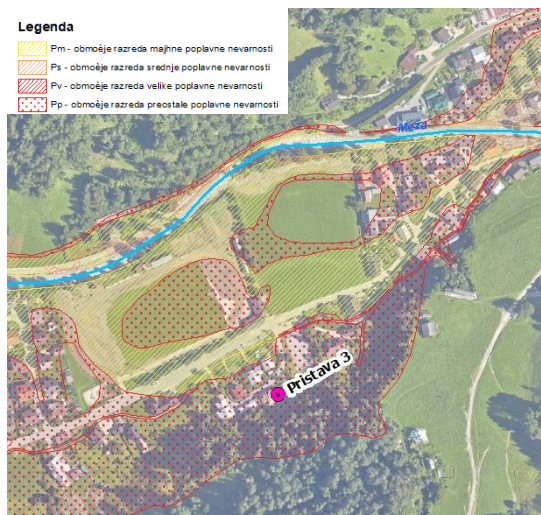
Ob poplavah 4.8.2023 se je sprožilo ogromno plazov ter obrečnega sedimenta, ki so ga narasli tokovi prenašali po strugi. Plazovi, intenzivna erozija ter predhodno ogromne količine podrtega lesa (zaradi vetrolomov v mesecu juliju in ob samih nevihtah v začetku avgusta) so v strugo nanosili ogromne količine lesnega plavja, ki se je mašilo na mostnih konstrukcijah in drugih ovirah ter tako preusmerjalo tok matice struge in rušilo infrastrukturo. Opustošenje je po poplavah je bilo ogromno, med drugim je bilo porušenih več mostov in ostale vodne infrastrukture, skoraj vzdolž celotnega toka Meže so poškodovane in erodirane brežine, v strugi pa so ostali veliki nanosi materiala.

Razsežnost poplavnega dogodka smo analizirali na podlagi spletno dostopnega fotografskega gradiva lokalnega prebivalstva, novinarjev in na podlagi letalskih foto-posnetkov (DOF), ki jih je objavila Direkcija RS za vode. Žal merjenih pretokov zaradi poškodb vodomernih postaj za poplavni dogodek 4.8.2023 ni na razpolago, zato v tej fazi lahko le grobo ocenimo rang pretoka na podlagi zabeleženih dosegov in obstoječih modelov. Ob tem je praktično nemogoče natančno modelno opisati vpliv plavja in sedimentov v strugi ter porušitve objektov. Groba analiza dogodka kaže, da je Meža dosegla pretok v rangi med Q100 in Q500. O natančnejših vrednosti pretokov je brez podrobnega hidravličnega umerjanja preuranjeno govoriti. Gladinsko stanje poplav se bolj približa modelnemu dogodku pri Q500, vendar pa je težko ovrednotiti vpliv plavin v strugi, plavja na mostovih, porušitev mostov in vpliv valovanja Meže na končno višino gladine.

3 OBMOČJE 1 – OBČINA ČRNA NA KOROŠKEM

Na območju Črne na Koroškem je predmet opredelitve objekt na naslovu Pristava 3. Objekt Pristava 3 se nahaja na desnem bregu doline reke Meže v naselju Pristava v Občini Črna na Koroškem. Objekt leži na vznožju pobočja Ludranskega vrha.

V sklopu integralne karte je objekt v preostalem razredu poplavne nevarnosti. V poplavnem dogodku avgust 2023 objekt ni bil poplavljen.

Slika 2: Situacijski prikaz objekta z integralno karto razredov poplavne nevarnosti

Slika 3: Objekt Pristava 3, Črna na Koroškem v februarju 2024 (vir: VGB Maribor d.o.o.)

Na podlagi Geološko mnenje o plazovni in erozijski nevarnosti je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.

4 OBMOČJE 2 – OBČINA MEŽICA

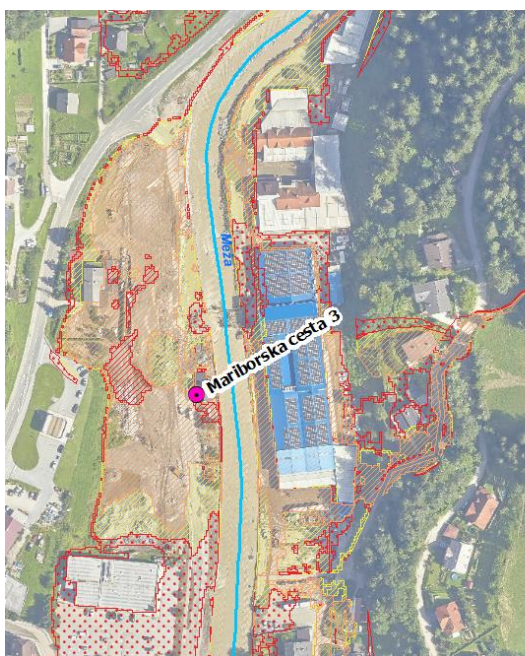
V občini me Mežica so predmet obravnave naslednji objekti:

- Mariborska cesta 3
- Onkraj Meže 15
- Polena 19
- Lom 4
- Onkraj Meže 8

V nadaljevanju podajmo mnenje za posamezne objekte.

4.1 Objekt Mariborska cesta 3

Objekt je bil v poplavnem dogodku v avgustu 2023 poplavljen predvsem zaradi zamašitve dolvodne premostitve in preusmeritve toka vode reke Meže. Pretoki so bili višje povratne dobe kot Q100 in ob tem poškodovali objekt. Problematicni most pri Cablex-M se je v poplavi v avgust 2023 porušil. Na območju mostu, kjer je poleg mosta s sredinskim opornikom tudi zožena struga zaradi hiše na levem bregu, kjer je ob hiši zgrajen podporni zid. Zožitev in most skupaj povzročita dvig gladin in s tem poplavljanje okolice tako levega kakor desnega brega. Objekt je bil poplavljen več kot 1 m globin vode ter delno porušen. Objekt se nahaja na območju priobalnega pasu reke Meže.

Slika 4: Situacijski prikaz objekta z integralno karto razredov poplavne nevarnosti

Slika 5: Objekt Mariborska cesta 3, Mežica po poplavih (vir: VGB Maribor d.o.o.)

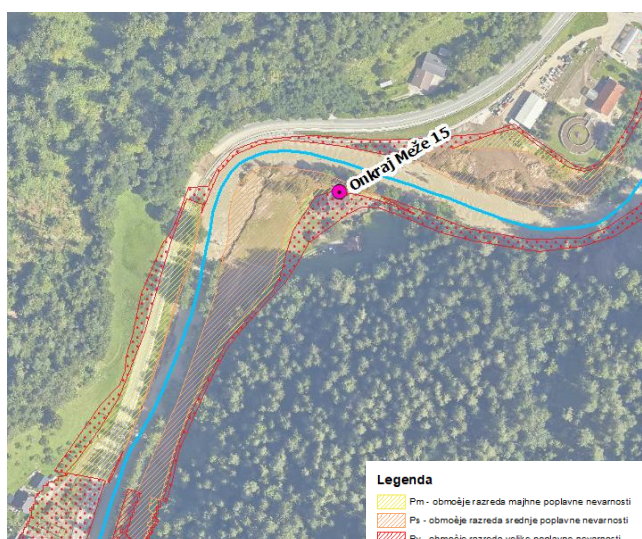
V sklopu projekta [7] so bile predvidene ureditve struge in visokovodni zidovi. Objekt je po izvedbi protipoplavnih ukrepov iz projekta [7] (naročnik DRSV) izven dosega poplav Meže pri Q100 in Q500, ostaja pa poplavno ogrožen zaradi poplav levega pritoka Meže. Projekt je v fazi zaključevanja izvedbe del. Za nadomestni most pri Cablex-M je v postopki izdelave projekt nadomestnega mostu [8].

Na podlagi Mnenja o poškodbah nosilne konstrukcije objekta je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.

4.2 Objekt Onkraj Meže 15

Objekt je bil v poplavnem dogodku v avgustu 2023 poplavljen. Pretoki reke Meže so bili višje povratne dobe kot Q100. V poplavah je bil porušen most na reki Meži in s tem onemogočen dostop do objekta. Poplavljen je bila tudi regionalna cesta in stanovanjska hiša, ki je imela več kot 1 m vode, iz hiše so med poplavami reševali osebe. Reka Meže je med poplavami intenzivno erodirala desno brežino in si s tem razširila strugo. Dolvodno od objekta se z erozijsko zajedo približala do objekta. Na meandru dolvodno je reka Meža erodirala desno brežino in sprožila plazenje pobočja. V sanacijskih delih po poplavah so na desni brežini izvedli kamnitobetonsko zložbo. Uredila se je tudi zložba iz kamna v betonu na levi brežini v smeri območja ČN Mežica, ki je bilo tudi delno poplavljen v poplavah. Objekt se nahaja na območju priobalnega pasu reke Meže.

Na podlagi obstoječih kart je na območju razreda majhne in preostale poplavne nevarnosti.

Slika 6: Situacijski prikaz objekta z inokraj Meže 15

Slika 7: Na sliki označen doseg poplav avgusta 2023 (vir: VGB Maribor)

Izdelan je bil projekt nadomestnega mostu [9] za dostop do objekta, ki omogoča varno evakuacijo. V sklopu projekta mostu so bili preverjeni protipoplavni ukrepi za zaščito objektov pred poplavami, ki vključujejo ureditev struge, nov most in lokalne ukrepe (visokovodni nasip s Q100 z varnostno višino) ob objektu. Ocenjeni stroški izvedbe nadomestnega mostu s spremljajočimi ureditvami (ureditev regionalne ceste in vodnogospodarske ureditve) presegajo vrednost objekta.

V kolikor se nadomestitvenega mostu ne izvede ocenjujemo, da je možno zagotoviti dostop do objektov po desni brežini reke Meže iz naselja Mežica. Dostop bi bil možen preko zagrajenega industrijskega območja v zasebni lasti. Objekt bi bilo treba varovati s protipoplavnim zidom ali nasipom, dostopna pot se uredi z dostopno rampo. V nadaljevanju podajamo predlog tehnične rešitve objektov s protipoplavnimi zidovi/nasipi v dolžini ca 140 m z dovozno klančino čez nasip. Zagotavljanje dostopnosti do objekta v času visokih vod bi bilo potrebno zagotoviti z ustreznim načrtovanjem dostopne poti v dolžini ca 390 m. Potrebno bi bilo urediti tudi odvodnjo zalednih vod. Kljub protipoplavni zaščiti, to še ne pomeni, da bi bilo območje za zidom popolnoma varno. Vedno lahko nastopi pojav, ki presega načrtovano poplavno varnost.

V primeru premestitve objektov bi bilo mogoče ta prostor izkoristiti za hidromorfološke ukrepe in ga nameniti razlivanju Meže.

Ocenjujemo, da je objekt z ustreznimi tehničnimi ukrepi možno zavarovati pred visokimi vodami ter zagotoviti evakuacijske poti. Glede na to, da je objekt lociran na osamljeni lokaciji na desnem bregu Meže, kjer ob visokih vodah nastopijo zelo neugodne hidravlične

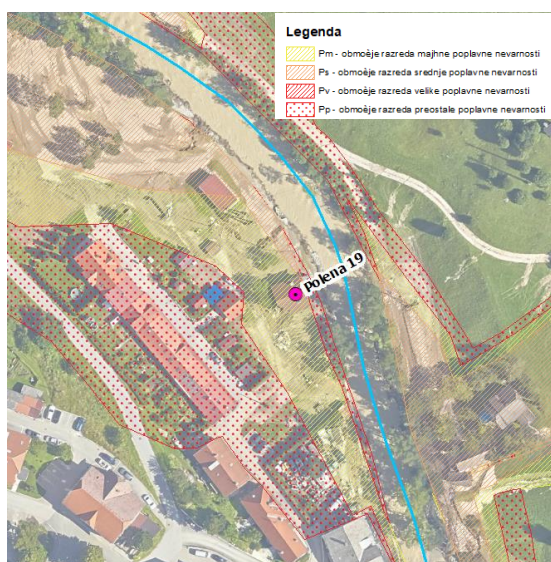
razmere (pravokotni okljuk, visoke hitrosti poplavnega toka in veliko erozijsko moč) in lege objekta v priobalnem pasu, predlagamo premestitev objekta. Z odstranitvijo objekta se bo širši poplavni prostor sprostil in bo možno predvideti ukrepe za dodatno razlivanje in zadrževanje poplavnih vod ter hidromorfološko izboljšanje stanja vodotoka.

Slika 8: Primer ureditve visokovodnega zidu/nasipa na območju objekta

4.3 Objekt Polena 19

Objekt je bil v poplavnem dogodku v avgustu 2023 poplavljen od vodotoka Meža. Pretoki so bili višje povratne dobe kot Q100. Na podlagi obstoječih kart po integralni karti Atlasa voda je na območju razreda majhne poplavne nevarnosti. Objekt je bil ob poplavi avgusta 2023 poplavljen z globino vode do 1 m in glede na erozijske zajede z visokimi hitrostmi toka vode. Ob poplavih je bil erozijsko poškodovan temelj objekta. Dolvodno od objekta je bil porušen Orešnikov most. Objekt se nahaja na območju priobalnega pasu reke Meže.

Slika 9: Situacijski prikaz objekta z integralno karto razredov poplavne nevarnosti

Slika 10: Objekt Polena 19 v februarju 2024
(vir: VGB Maribor d.o.o.)

Objekt je bil v poplavih 2023 poškodovan zaradi erozijskih sil vode, prav tako je poplavno ogrožen in se nahaja neposredno ob strugi vodotoka. Glede na lokacijo in ogroženost objekta predlagamo premestitev objekta.

Na širšem območju Polene je bilo poplavljenih (Polena 24, Polena 23, Polena 20, Polena 22) oz. ogroženih več objektov (Polena 18-18f). Objekt Polena 31 na desnem bregu reke Meže je na poplavno varni koti in v poplavah avgusta 2023 ni bil poplavljen. Objekte na območju Polene je mogoče zaščititi z visokovodnim zidom/nasipom ob reki Meži v skupni dolžini ca 260m, ki se priključi na ureditve projekta nadomestnega mostu Orešnik [10]. Na območju objekta Polena 19 se omogoči območje razlivanja poplavnih vod. Ob morebitni izvedbi protipoplavnih ukrepov, je potrebno rešiti tudi odvodnjo zalednih vod na zračni strani nasipa. Pred dokončnim predlogom nabora omilitvenih ukrepov, je potrebno izdelati hidravlične izračune in preveriti vpliv izvedbe protipoplavnega nasipa/zidu na zmanjšanje poplavne ogroženosti.

Slika 11: Možni ukrep izvedbe protipoplavnega nasipa/zidu

4.4 Objekt Lom 4

Na območju je bil sprožen večji plaz. Zaledje je še vedno nestabilno, s strugah pritokov pa so velike količine labilnega materiala. Ob intenzivnejših ali dolgotrajnejših padavinah manjše povratne dobe lahko pride do ponovnega proženja/spiranja materiala in drobirskega toka. Po veljavnih kartah iKRPN se objekti nahajajo izven dosega poplav Meže, medtem ko hudourniška pritoka iz vidika poplavnosti nista bila analizirana in karte niso izdelane. Kljub temu ocenjujemo, da lahko tudi hudourniške poplave ogrožajo obstoječe objekte na tej lokaciji.

Slika 12: Situacijski prikaz objekta z integralno karto razredov poplavne nevarnosti

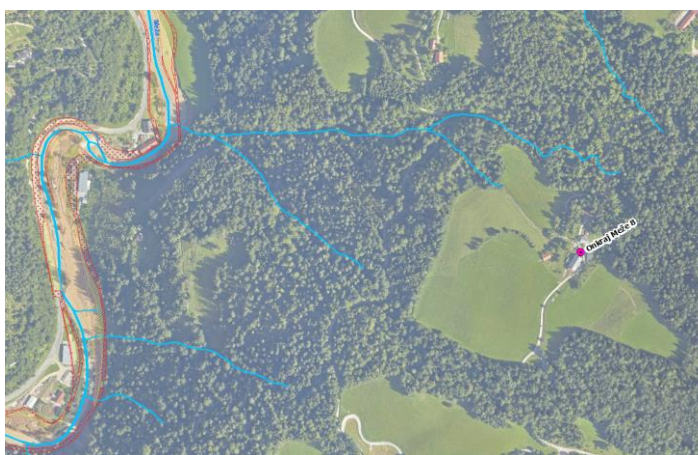

Slika 13: Objekt in hudournik ob objektu (vir: VGB Maribor d.o.o., februar 2024)

Objekt je ogrožen iz vira drobirskega toka plazovine in hudournika. Predlagamo premestitev objekta. Na podlagi Geološko mnenje o plazovni in erozijski nevarnosti je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.

4.5 Objekt Onkraj Meže 8

Objekt ni v območju nevarnosti zaznanih vodotokov iz uradnih podatkov baz (Atlas voda). Objekt leži na plazišču in je močno poškodovan in razpokan zaradi plazenja tal.

Slika 14: Situacijski prikaz objekta z integralno karto razredov poplavne nevarnosti

Slika 15: Objekt Onkraj Meže 8 (vir: Občina Mežica, oktober 2023)

Objekt ni poplavno ogrožen. Na podlagi geotehničnega mnenja je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.

5 OBMOČJE 3 – OBČINA PREVALJE

Na območju občine Prevalje so predmet obravnave naslednji objekti:

- Poljana 2, 4 in 6A,
- Stare sledi 33 in 42
- Nicina 11
- Pod gonjami 160

Slika 16: Prikaz lokacije objektov na območju občine Prevalje

Vseh pet objektov se nahaja ob sami brežini Meže ali v njeni neposredni bližini. Vsi objekti so bili obsežno poplavljeni ob zadnjih poplavih 4.8.2023.

5.1 Poljana 2, 4 in 6A

Objekta Poljana 4 in 6A se nahajata na desnem bregu Meže, Poljana 2 pa leži na levem bregu. Na predmetnem obočju se v Mežo kot levi pritok izliva Šentaneljska reka. Objekt Poljana 4 je od struge odmaknjen ca 60 m, medtem ko se objekta Poljana 2 in 6A nahajata v priobalnem pasu Meže. Po obstoječih (veljavnih) poplavnih kartah objavljenih na spletnem portalu Atlas voda je predmetno območje poplavljenost že pri nastopu Q10. Zaradi ozke doline obseg poplav Q100 in Q500 ni bistveno večji v primerjavi s Q10. Po veljavnih kartah se objekta Poljana 2 in 4 nahajata v srednjem razredu, objekt Poljana 6A pa je celo v velikem poplavnem razredu. Na obeh bregovih se vzpostavi vzporedni poplavni tok, ki na desnem bregu po dostopni cesti zateka deloma tudi v poslovno cono Lahovnik dolvodno, na levem bregu pa je poplavljen tudi regionalna cesta. Ob objektih se pojavljajo močni tokovi s hitrostjo poplavne vode več kot 1m/s.

Na območje objekta Poljane 6A se iz pobočja stekajo tudi poplavne vode neimenovanega potoka (Encij). Slednji modelno ni bil analiziran in zanj karte razredov poplavne nevarnosti niso izdelane.

Ob visokovodnem dogodku avgusta 2023 je Meža na obravnavanem odseku prestopila oba bregova. Na desni breg se je prelivala na več lokacijah, dodatno zaježbo je povzročil tudi kolesarski most čez Mežo, ki ga je ob poplavi odneslo. Ob brežinah in na poplavnem območju je Meža odložila ogromne količine hlodovine in drugega materiala. Vsi obravnavani objekti so bili poplavljeni z globino večjo od 1m, objekt Poljana 6A je bil zaradi erozije temeljnih tal ob poplavih tudi delno porušen.

Slika 17: Prikaz iKRPN na območju objektov Poljana 2, 4 in 6A

Objekt Poljana 4 je imel poplavljen pritlični etažo, kjer se nahajajo servisni prostori. Bivalni del ni bil poplavljen. Objekt je statično problematičen, saj se je na eni strani posedel. Tehnično gledano, bi bilo možno izvesti novogradnjo na isti lokaciji z lokalnimi ukrepi in gradnjo odpornega objekta na poplave, vendar pa je problematična širša poplavna slika, saj zaradi poplavljenih dostopnih poti, velikih globin ter hitrosti poplavnih tokov večjih od 1m/s, ob poplavih ni mogoče izvesti evakuacije.

Slika 18: Nadomestni kolesarski most čez Mežo (vir: VGB Maribor)

Slika 19: Objekt Poljana 4 (vir: VGB Maribor)

Objekt na lokaciji Poljana 6A se nahaja neposredno ob strugi in je bil ob poplavih delno porušen in ni primeren za bivanje. Objekt se nahaja v velikem razredu poplavne nevarnosti, na širšem območju se ob poplavih pojavljajo hitrosti večje od 1 m/s, evakuacija ni možna. Objekt in lokacija nista primerna za bivanje. **Za objekt na naslovu Poljana 6A je s strani Državne tehnične pisarne že odrejena premestitev.**

Slika 20: Posnetek iz zraka po poplavi (vir: VGP Drava Ptuj)

Slika 21: Objekt Poljana 6A (vir: VGB Maribor)

Objekti na naslovu Poljana 2 in 2a se nahajajo na levem bregu Meže med strugo in regionalno cesto. Gre za tri objekte, stanovanjski in dva nestanovanjska objekta. Ob strugi se nahaja še leseni objekt z nadstrešnico. Vsi objekti se nahajajo v srednjem razredu poplavne nevarnosti. Na tem naslovu je registrirana dejavnost trgovine za elektronske in elektromehanske izdelke visoke tehnologije (vir: bizi.si).

Slika 22: Objekti Poljana 2 in 2a s prikazom gladine avgust 2023 (vir: VGB Maribor)

Na podlagi obstoječih hidravličnih analiz je ugotovljeno, da je območje objektov Poljana 2 in 2A poplavljenost že ob nastopu Q10 Meže. Do največjega preliivanja iz struge prihaja ravno v območju objektov. To se je potrdilo tudi ob ujmi avgusta 2023. Pri pretokih ranga Q100 je poplavljenost tudi regionalna cesta. Globine vode avgusta lani so presegle 1 m. Poplavljeni so bili kletni in bivalni prostori. Lega objektov je glede na poplavno sliko dokaj neugodna. Objekti se nahajajo na sredini manjše poplavne ravnice, poplavna voda pa na območje doteka neposredno iz struge kot tudi po cesti kot posledica preliivanja levega brega Meže gorvodno in najverjetneje tudi levega brega Šentanelške reke. Lokalno varovanje objektov je sicer možno s kombinacijo zidov/nasipov in montažnih zagatnic na dovozu, vendar zaradi hudourniškega značaja Meže in Šentanelške reke, poplavljenosti objektov iz vseh smeri, otežene evakuacije, menimo da bi bilo smiselno objekt premestiti.

Ca 2,5 km gorvodno od predmetne lokacije je načrtovan suhi zadrževalnik visokih vod Poljana. Kljub njegovemu pozitivnemu učinku na zmanjšanje poplavne ogroženosti pri pretoku Q100, bodo vsi objekti (Poljana 2, 4 in 6A) še naprej poplavno ogroženi pri pretokih nižjih povratnih dob (Q10, Q20 in Q50), pri katerih zadrževalnik ne bo imel vpliva.

Območje vseh treh objektov (Poljana 2, 4 in 6A) se nahaja tudi znotraj Državnega prostorskega načrta za državno cesto od Otiškega Vrha do meje z Republiko Avstrijo na Holmcu (v pripravi). Posegi iz DPN na območje obstoječih objektov umeščajo novo cesto s priključki.

Objekti (Poljana 2,4 in 6A) so bili ob poplavi avgusta 2023 poplavljeni z globino višjo od 1m. Objekt Poljana 6A je delno porušen in zanj je že s strani DTP odrejena premestitev. Za objekta Poljana 2 in 4 je sicer mogoče izvesti lokalne ukrepe, vendar pa se oba objekta nahajata na območju, kjer se pojavljajo večje globine vode, velike hitrosti poplavnih tokov, otežena ali onemogočena je evakuacija, zato zanje predlagamo premestitev.

5.2 Stare sledi 33 in 42

Lokaciji obeh objektov se nahajata v naselju Prevalje, neposredno ob strugi v priobalnem pasu Meže. Na obeh lokacijah obstoječe karte razredov poplavne nevarnosti izkazujejo srednji razred poplavne nevarnosti. Veliki razred se nahaja v neposredni bližini ob strugi.

Slika 23: Razredi poplavne nevarnosti na območju Stare sledi 33 in 42

Ob poplavah avgusta 2023 je obstoječi most v bližini objekta Stare sledi 42 povzročil večjo zaježbo. Na gorvodni strani mostu je bilo ujetega ogromno plavja, poplavni tokovi so se preusmerili iz struge in obtekali most na obeh bregovih. Erozijska sila je spodjedla brežine in temelje obstoječega objekta Stare sledi 42, kar je povzročilo porušitev objekta in tudi mostu. Po poplavah je na lokaciji postavljen začasen pontonski most, skozi intervencijska dela se je uredila in zavarovala desna brežina struge (razen v območju pontonskega mostu), medtem ko je leva brežina dolvodno od pontonskega mostu še nezavarovana.

Slika 24: Posnetek objekta in zamašenega mostu s plavjem (pred poružitvijo), vir: Gorska reševalna zveza Slovenije

Slika 25: Posnetek porušenega objekta v času poplave (vir: www.24ur.com)

Slika 26: Začasen pontonski most (vir: VGB Maribor)

Slika 27: Odstranjen objekt in sanirana desna brežina (vir: VGB Maribor)

Obstoječi hidravlični izračuni kažejo, da poplavne vode Meže prelijejo desni breg gorvodno na okljuku pri industrijski (poslovni) coni »Lahovnik« ter zatekajo tudi na območje Stare sledi 42, kjer se vračajo v strugo. Most, ki ga je ujma porušila je imel sredinski opornik in je glede na hidravlične izračune prevajal pretok Q100 brez varnostne višine, kar je ob ujmi avgusta 2023 rezultiralo v zastajanju plavja na gorvodni strani.

Za predmetni objekt Stare sledi 42 je **s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.**

Objekt Stare sledi 33 se nahaja na desnem bregu Meže. Gre za starejši večstanovanjski objekt, ki je bil avgusta lani poplavljen z več kot 1m vode. Po obstoječih kartah se nahaja v srednjem razredu poplavne nevarnosti. Ob poplavih avgusta 2023 je bila poplavljen pritlična etaža objekta. Neposredno dolvodno se je nahajala viseča brv, ki jo je ob poplavi odneslo. Po ogledu objekta ocenjujemo, da je objekt statično problematičen (vidne večje razpoke na objektu) in bi ga bilo potrebno najverjetneje porušiti ali obsežno rekonstruirati. Prav tako je v neposredni bližini v zaledju večji plaz, ki ogroža tudi objekta na naslovu Stare sledi 28 in 36.

Projektno poplavno varnost (Q100 z varnostno višino in upoštevano odpornostjo na podnebne spremembe) bi bilo mogoče doseči z izvedbo visokovodnega zidu neposredno ob strugi Meže v dolžini ca 200 m, vendar pa to ne pomeni, da bi bilo območje za zidom popolnoma varno. Vedno lahko nastopi pojav, ki presega poplavno varnost. Objekt se prav tako nahaja na najnižji točki terena, kar ob izvedbi visokovodnega zidu predstavlja problem pri odtoku zalednih vod, zato bi bilo potrebno dodatno urediti iztok s protipoplavno loputo ter prečrpališče za primer visoke Meže. Pred dokončnim predlogom nabora

omilitvenih ukrepov, je potrebno izdelati hidravlične izračune in preveriti vpliv izvedbe protipoplavnega nasipa/zidu na zmanjšanje poplavne ogroženosti.

Objekt je umeščen med strugo Meže na eni in nestabilno hribino – plazom na drugi strani. Objekt se nahaja v priobalnem pasu Meže. Projektno poplavno varnost (Q100 z varnostno višino in upoštevano odpornostjo na podnebne spremembe) bi bilo mogoče doseči z izvedbo visokovodnega zidu neposredno ob strugi Meže v dolžini ca 200 m ter ureditvijo zalednih vod. Na podlagi vidnih večjih razpok na objektu, ocenjujemo, da je objekt statično problematičen (predlagamo še predhodno statično preverbo). V primeru, da je objekt statično poškodovan in je potrebna večja rekonstrukcija, predlagamo premestitev objekta.

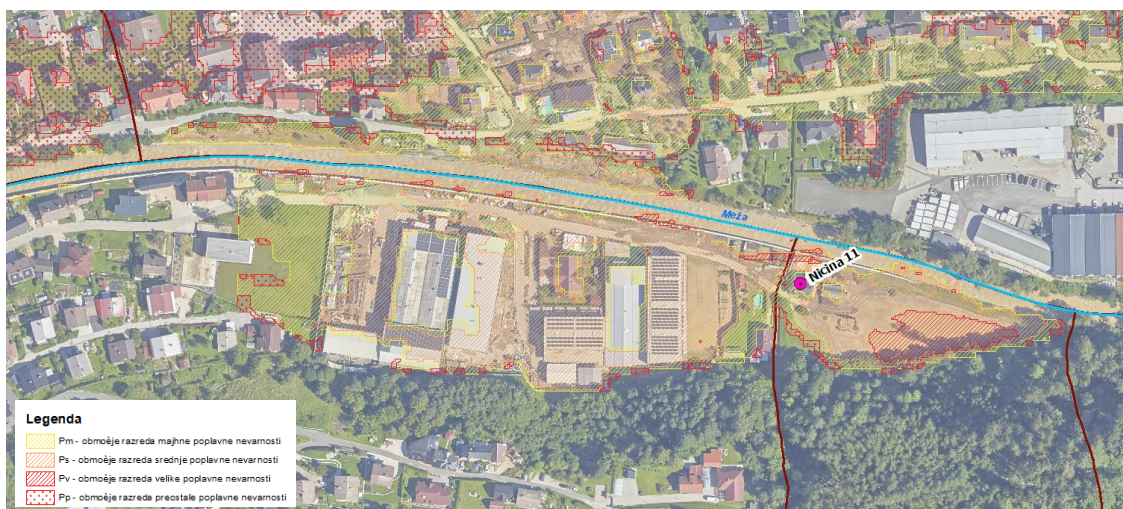
Slika 28: Posnetek po poplavi. Viden plaz v zaledju (vir: www.thundershare.net, 21.12.2023)

Slika 29: Objekt Stare sledi 33 (vir: VGB Maribor)

5.3 Nicina 11

Objekt se nahaja neposredno ob strugi na desnem bregu na sotočju Gutmanovega potoka in Meže. Objavljene karte na spletnem pregledovalniku Atlas voda izkazujejo, da se objekt nahaja v srednjem razredu poplavne nevarnosti. Veljavne poplavne karte KRPN (Atlas voda) na območju naselja Prevalje in na konkretni lokaciji ne izkazujejo aktualnega stanja, saj so se skozi naselje Prevalje v okviru kohezijskega projekta izvedle vodnogospodarske ureditve na Meži z ureditvijo poplavne varnosti. V sklopu projekta ureditve Meže v Prevaljah [6] se je izvedla ureditev struge Meže s protipoplavnimi zidovi od mostu na glavni cesti G2 112/1255 Poljana – Ravne do mostu na lokalni cesti LC 350271 Prevalje - Leše (Leški most). Na ca 1,2 km dolgem odseku se je profil struge Meže nekoliko razširil in poglobil, izvedlo se je zavarovanje brežin, skrajšala se je obstoječa drča in uredilo se je več stopenj. Na desnem bregu gorvodno od mostu na glavni cesti se je izvedel visokovodni zid v dolžini 135m ter desnobrežni zid (delno nasip) v dolžini 610 m na odseku od objekta na naslovu Nicina 11 do leškega mostu. Območje desnega brega, vključno z objektom Nicina 11 je s protipoplavnim zidom na desnem bregu varovano pred poplavami Q100 z varnostno višino. Objekti na desnem bregu se še naprej nahajajo v območju preostale nevarnosti.

Slika 30: iKRPN na območju Nicina 11. Karte niso posodobljene po izvedbi kohezijskega projekta [6] in ne izkazujejo aktualnega stanja

Avgusta 2023 je Meža na desnem bregu poplavljala pri leškem mostu. Poplavni tok se je po desnem bregu širil od leškega mostu najprej po cestni infrastrukturi v poslovno cono in poplavljal na zračni strani protipoplavnega zidu. Kljub temu da računska simulacija pri Q500 ne kaže prelivanja desnobrežnega visokovodnega zidu pri podjetju Kolding, video posnetek poplave 4.8.2023 kaže, da je Meža na več mestih prelila tudi njega. Razlog za to je, da računska simulacija ne upošteva valovanja. Glede na videno, je imela Meža 4.8.2023 valove visoke tudi 30-50 cm. Računska poplava pri Q500 je le nekaj centimetrov pod krono zidu, zato je bil zid ob takšnem valovanju pričakovano prelit. Visoke vode Meže so avgusta poplavlale tudi dolvodno od stanovanjskega objekta Nicina 11 in v obliki povratnega toka poplavljale na območju objekta Nicina 11.

Širše območje levega brega prav tako nima ustrezno urejene odvodnje zalednih vod.

Z izgradnjo novega leškega mostu (starega je ob ujmi porušilo), ki bo dimenzioniran na pretok Q100 z varnostno višino, ne bo prihajalo do prelivanja desne brežine neposredno nad mostom in posledično do zatekanja poplavne vode v območje industrijske cone in naprej proti objektu Nicina 11.

Menimo, da je bila struga Gutmanovega potoka v izlivnem odseku neustrezno urejena in utesnjena v ozek koridor med obojestranskima zidovima iz kamna v betonu.

Za izboljšanje vodnega režima in hidromorfološkega stanja Gutmanovega potoka bi bilo koristno preurediti izlivni odsek Gutmanovega potoka in ga speljati v bolj optimalnem natoku v Mežo. V ta namen bi bila smiselna premestitev objekta Nicina 11. Hkrati pa je objekt Nicina 11 tudi edini objekt, ki se nahaja v konusu poplavnega območja med Mežo in Gutmanovim potokom, zato bi premestitev objekta omogočila ponovno aktivacijo tega prostora za razlivanje visokih vod Meže.

Slika 31: Prikaz visokovodnega zidu in objekta Nicina 11

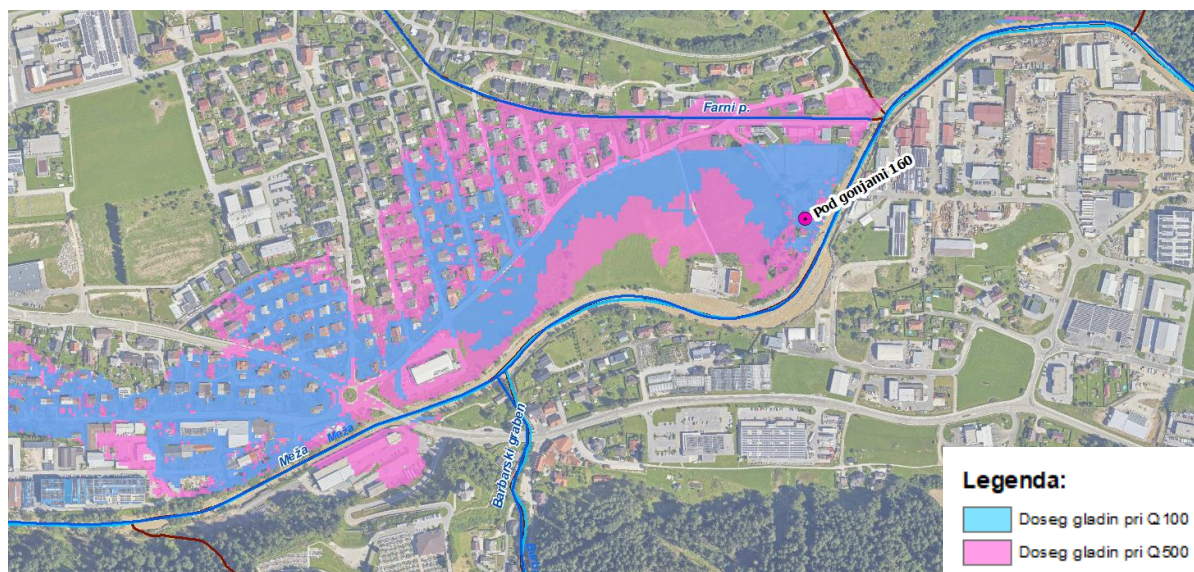

Slika 32: Izlivni odsek Gutmanovega potoka

Po izvedenih protipoplavnih ureditvah na območju Prevalj, se objekt Nicina 11 nahaja v preostalem razredu poplavne nevarnosti. Menimo, da izlivni odsek Gutmanovega potoka projektno ni bil ustrezno urejen in bi ga bilo treba preurediti v bolj optimalnem natoku v Mežo. Za izvedbo tovrstnih ureditev, bi bila premestitev objekta Nicina 11 smiselna, medtem ko pa z vidika poplavne ogroženosti objekta le-ta ni nujna. Predlagamo, da se objektu poplavna ogroženost v primeru nastopa katastrofalnih poplav zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov (protipoplavnih panelov/zagatnic na vratih in oknih in uporabo na vodo manj občutljivih materialov).

5.4 Pod gonjami 160

Lokacija objekta je v Farni vasi na levem bregu Meže. Na desnem bregu se nahaja poslovna cona Dobja vas, ki je protipoplavno varovana z visokovodnim zidom in nasipom. Zid je na desnem bregu ca 60 cm višji od leve brežine. Objekt je bil prvotno zgrajen kot počitniški objekt, ki je prerasel v trajno bivalni objekt. Neposredno ob strugi sta v prostor umeščena dva objekta, in sicer predmetni objekt Pod gonjami 160 in še en vikend objekt brez hišne številke. Objavljene karte iKRPN (Atlas voda) na predmetnem območju izkazujejo srednji razred poplavne nevarnosti. Poplavne karte iKRPN ne izkazujejo aktualnega stanja po ureditvi protipoplavnih ukrepov na odseku Meže v območju, Prevalj, Dobje vasi in železarne v Ravnah.

Slika 33: Prikaz dosegov gladin Meže pri Q100 in Q500 iz modelnega izračuna v projektu [2]

Hidravlični izračuni v okviru projekta [2] kažejo, da je predmetno območje poplavljen ob visokih vodah Q100 Meže, zaradi lokalnega prelivanja na odseku gorvodno, in sicer na ponižanem delu brežine na območju naselja ob Meži. Poplava odteka po cestni infrastrukturi in med objekti v smeri proti Farni vasi. Poplavni tok teče vzporedno s strugo in se na območju tenis igrišč in objekta Pod gonjani 160 vrača v strugo Meže. Po informacijah DRSV, naj bi se ponižan del brežine saniral v okviru interventnih del. Pri Q500 je obseg poplav večji, pri objektu Pod gonjani 160 pride v manjšem obsegu tudi do prelivanja iz struge Meže, glavni poplavni tok pa podobno kot pri Q100 priteče po poplavnem območju iz gorvodnega odseka. Ob poplavah avgusta 2023 je bil objekt poplavljen v višini do 0,5m. Meža je prav tako na okljuku na desnem bregu spodjedla brežino in poplavljala tudi v območju poslovne cone Dobja vas. Objekt je po poplavah že obnovljen.

Slika 34: Pogled iz zraka po poplavah – 6.8.2023 (vir: www.thundershare.net, 21.12.2023)

Slika 35: Objekt Pod gonjani 160 (vir: VGB Maribor)

Čeprav objekt ob zadnjih poplavah ni bil katastrofalno poplavljen, pa iz vidika širše poplavne slike lokacija objekta ni najbolj primerna. Tudi z ureditvijo poplavne varnosti na gorvodnem odseku na pretok Q100 (sanacija ponižane brežine skozi interventna dela), predstavlja to območje med Mežo in Farnim potokom koridor za odtok poplavnih vod v primeru nastopa katastrofalnih pretokov ali drugih nepredvidenih razmer (zamašitev mostov). Tudi iz vidika prostorskega načrtovanja, bi bilo smiselno ohraniti to območje kot prostor za razlivanje visokih vod.

Objekt bo po izvedenih interventnih delih v preostalem razredu poplavne nevarnosti. Premestitev bi bila smiselna, vendar pa je ne ocenjujemo kot nujni ukrep za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Predlagamo, da se objektu poplavna ogroženost v primeru nastopa

katastrofalnih poplav zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov (protipoplavnih panelov/zagatnic na vratih in oknih in uporabo na vodo manj občutljivih materialov).

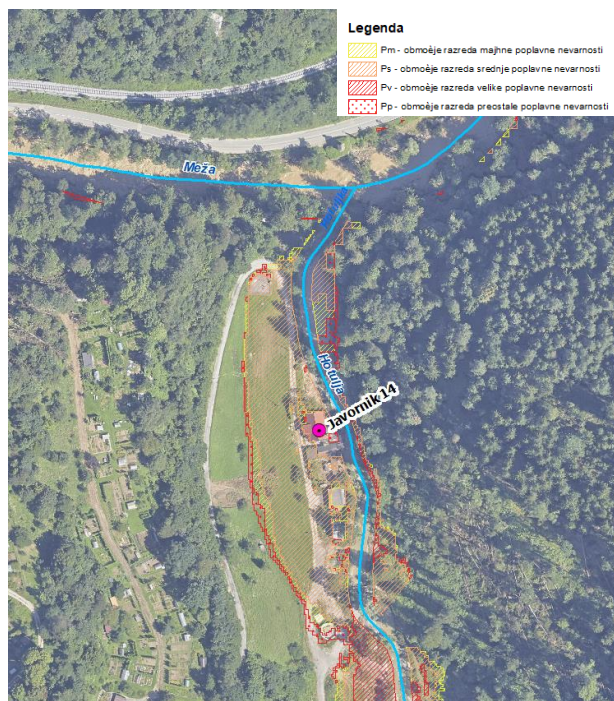
6 OBMOČJE 4 – OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM

Objekt Javornik 14 se nahaja na levem bregu vodotoka Hotulja na izlivnem odseku v Mežo in je edini objekt s hišno številko v zadnjem kilometru izlivnega odseka Hotulje. Objektu v zaledju grozi plaz iz pobočja Votle peči, zato so bili stanovalci izseljeni.

Območje se nahaja znotraj Državnega prostorskega načrta za državno cesto od Otiškega Vrha do meje z Republiko Avstrijo na Holmcu (v pripravi). Posegi iz DPN v neposredno bližino objekta Javornik 14 umeščajo novo cesto s priključki.

Po veljavnih kartah iKRPN se obstoječi objekt nahaja v srednjem razredu poplavne nevarnosti. Poplave Hotulje se že gorvodno od objekta prelivajo iz struge in obtekajo obstoječe objekte. Ob poplavah avgusta 2023 so visoke vode močno erodirale brežine, v strugi se je mestoma odložila večja količina plavin. Neposredno ob brežini struge je na južni strani objekta postavljenih več lop in nadstreškov. Zagotavljanje poplavne varnosti na predmetnem območju je zelo problematično zaradi prelivanja poplavnih vod iz struge že gorvodno od predmetne lokacije, prav tako je poplavljen tudi dostopna pot do objekta. Za zagotavljanje poplavne varnosti bi bilo potrebno urediti strugo in protipoplavni zid/nasip v dolžini ca 230m. Koridor za odtok poplavnih vod oziroma razlivno območje bi se v izlivnem odseku močno zmanjšalo. Prav tako bi se z izvedbo nasipa/zidu pojavi problem odtoka zalednih vod.

Objekt na naslovu Javornik 14 je edini stanovanjski objekt v dolini v zadnjem kilometru izlivnega odseka Hotulje. Objekt je ogrožen zaradi plazenja pobočja v neposredni bližini. Potrebna je geotehnična opredelitev. Menimo, da je zagotavljanje poplavne varnosti objekta zelo problematično in tehnično zahtevno, zaradi razlivanja poplav iz struge gorvodno in vzporednega toka vode ob samem objektu. Protipoplavne ureditve bi zahtevale ureditev struge in izvedbo protipoplavnega zidu/nasipa v dolžini ca 230 m, prav tako bi bilo potrebno urediti tudi odvodnjo zalednih vod. Predlagamo premestitev.

Slika 36: iKRPN na območju Hotulje in objekta Javornik 14

Slika 37: Pogled iz zraka po poplavah – 6.8.2023 (vir: www.thundershare.net, 21.12.2023)

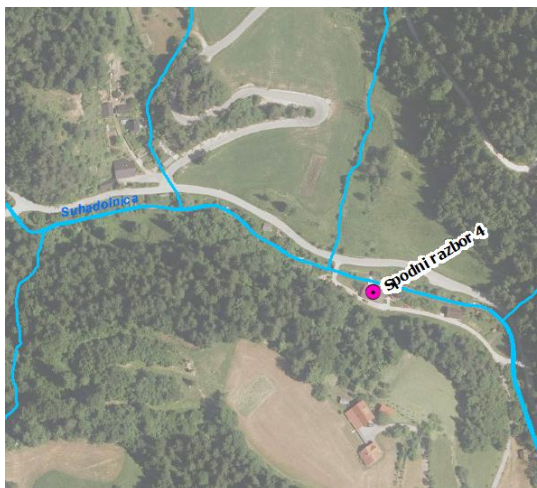

Slika 38: Objekt Javornik 14, desno na sliki viden plaz (vir: VGB Maribor)

7 OBMOČJE 5 – OBČINA SLOVENJ GRADEC

Objekt Spodnji Razbor 4 se nahaja ob Suhodolnici. Karte razredov poplavne nevarnosti za predmetno območje niso izdelane.

Ob ujmi avgusta 2023 se je v zaledju objekta sprožil plaz. Stanovanjski objekt in podporna konstrukcija pod objektom sta močno poškodovana. Na podlagi geotehničnega mnenja je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.

Slika 39: Situacija lokacije Spodnji Razbor 4

Slika 40: Objekt Spodnji Razbor 4 (vir: VGP Drava Ptuj)

8 ZAKLJUČEK

Za obravnavane objekte predlagamo naslednje:

OBČINA	NASLOV	STROKOVNA OCENA
ČRNA NA KOROŠKEM	Pristava 3 2393 Črna na Koroškem	Na podlagi Geološko mnenje o plazovni in erozijski nevarnosti je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.
MEŽICA	Mariborska cesta 3 2392 Mežica	Na podlagi Mnenja o poškodbah nosilne konstrukcije objekta je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.
	Onkraj Meže 15 2392 Mežica	Ocenjujemo, da je objekt z ustreznimi tehničnimi ukrepi možno zavarovati pred visokimi vodami ter zagotoviti evakuacijske poti. Glede na to, da je objekt lociran na osamljeni lokaciji na desnem bregu Meže, kjer ob visokih vodah nastopijo zelo neugodne hidravlične razmere (pravokotni okljuk, visoke hitrosti poplavnega toka in veliko erozijsko moč) in lege objekta v priobalnem pasu, predlagamo premestitev objekta. Z odstranitvijo objekta se bo širši poplavni prostor sprostil in bo možno predvideti ukrepe za dodatno razlivanje in zadrževanje poplavnih vod ter hidromorfološko izboljšanje stanja vodotoka.
	Polena 19 2392 Mežica	Objekt je bil v poplavah 2023 poškodovan zaradi erozijskih sil vode, prav tako je poplavno ogrožen in se nahaja neposredno ob strugi vodotoka. Glede na lokacijo in ogroženost objekta predlagamo premestitev objekta.
	Lom 4 2392 Mežica	Objekt je ogrožen iz vira drobirskega toka plazovine in hudournika. Predlagamo premestitev objekta. Na podlagi Geološko mnenje o plazovni in erozijski nevarnosti je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.
	Onkraj Meže 8 2392 Mežica	Objekt leži na plazišču. Objekt ni poplavno ogrožen. Na podlagi geotehničnega mnenja je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.
PREVALJE	Poljana 2 2391 Prevalje	Objekti (Poljana 2, 4 in 6A) so bili ob poplavi avgusta 2023 poplavljeni z globino višjo od 1m. Objekt Poljana 6A je delno porušen in zanj je že s strani DTP odrejena premestitev. Za objekta Poljana 2 in 4 je sicer mogoče izvesti lokalne ukrepe, vendar pa se oba objekta nahajata na območju, kjer se pojavljajo večje globine vode, velike hitrosti poplavnih tokov, otežena ali onemogočena je evakuacija, zato zanje predlagamo premestitev.
	Poljana 4 2391 Prevalje	
	Poljana 6a 2391 Prevalje	

OBČINA	NASLOV	STROKOVNA OCENA
	Stare sled 42 2391 Prevalje	Objekt je bil ob poplavnem dogodku avgusta 2023 porušen. Za predmetni objekt Stare sledi 42 je s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.
	Stare sledi 33 2391 Prevalje	Objekt je umeščen med strugo Meže na eni in nestabilno hribino – plazom na drugi strani. Objekt se nahaja v priobalnem pasu Meže. Projektno poplavno varnost (Q100 z varnostno višino in upoštevano odpornostjo na podnebne spremembe) bi bilo mogoče doseči z izvedbo visokovodnega zidu neposredno ob strugi Meže v dolžini ca 200 m ter ureditvijo zalednih vod. Na podlagi vidnih večjih razpok na objektu, ocenjujemo, da je objekt statično problematičen (predlagamo še predhodno statično preverbo). V primeru, da je objekt statično poškodovan in je potrebna večja rekonstrukcija, predlagamo premestitev objekta.
	Nicina 11 2391 Prevalje	Po izvedenih protipoplavnih ureditvah na območju Prevalj, se objekt Nicina 11 nahaja v preostalem razredu poplavne nevarnosti. Kljub temu menimo, da izlivni odsek Gutmanovega potoka projektno ni bil ustrezno urejen in bi ga bilo treba preurediti v bolj optimalnem natoku v Mežo. Za izvedbo tovrstnih ureditev, bi bila premestitev objekta Nicina 11 smiselna, medtem ko pa z vidika poplavne ogroženosti objekta le-ta ni nujna. Predlagamo, da se objektu poplavna ogroženost v primeru nastopa katastrofalnih poplav zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov (protipoplavnih panelov/zagatnic na vratih in oknih in uporabo na vodo manj občutljivih materialov).
	Pod gonjami 160 2391 Prevalje	Objekt bo po izvedenih interventnih delih v preostalem razredu poplavne nevarnosti. Premestitev bi bila smiselna, vendar pa je ne ocenjujemo kot nujni ukrep za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Predlagamo, da se objektu poplavna ogroženost v primeru nastopa katastrofalnih poplav zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov (protipoplavnih panelov/zagatnic na vratih in oknih in uporabo na vodo manj občutljivih materialov).
SLOVENJ GRADEČ	Spodnji Razbor 59 3325 Šoštanj	V predmetni oceni se do objekta ne opredeljujemo.
	Spodnji Razbor 4 2381 Podgorje pri Slovenj Gradcu	Ob ujmi avgusta 2023 se je v zaledju objekta sprožil plaz. Stanovanjski objekt in podporna konstrukcija pod objektom sta močno poškodovana. Na podlagi geotehničnega mnenja je za predmetni objekt s strani Državno tehnične pisarne že odrejena premestitev.
RAVNE NA KOROŠKEM	Javornik 14 2393 Črna na Koroškem	Objekt na naslovu Javornik 14 je edini stanovanjski objekt v dolini v zadnjem kilometru izlivnega odseka Hotulje. Objekt je ogrožen zaradi plazenja pobočja v neposredni bližini. Potrebna je geotehnična opredelitev. Menimo, da je zagotavljanje poplavne varnosti objekta

OBČINA	NASLOV	STROKOVNA OCENA
		zelo problematično, zaradi razlivanja poplav iz struge gorvodno in vzporednega toka vode ob samem objektu. Protipoplavne ureditve bi zahtevale ureditev struge in izvedbo protipoplavnega zidu/nasipa v dolžini ca 230 m, prav tako bi bilo potrebno urediti tudi odvodnjo zalednih vod. Predlagamo premestitev.

Sestavila:
Miha Kračun, miog
Tijana Mičić, udivki

Številka:

Datum: 5. 4. 2024

Na osnovi Sklepa o ustanovitvi Strokovno posvetovalne skupine, ki ga je pod št. 012-1/2024-2560/8, dne 13. 3. 2024 izdalo Ministrstvo za naravne vire in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana, se izdaja naslednje

MNENJE **Strokovno posvetovalne skupine**

Strokovno posvetovalna skupina v sestavi:

Branko Skutnik u.d.i.g., Miha Zidarič u.d.i.g., mag. Jože Papež u.d.i.gozd., dr. Gašper Rak u.d.i.vki., dr. Simon Rusjan u.d.i.vki., mag. Rok Fazarinc u.d.i.g., mag. Mateja Klaneček u.d.i.g.,

se je na seji seznanila s **Strokovno oceno** »Nadomestitveni objekti – porečje Meže in Mislinje«, ki sta jo pod št. 4335/23-III, marca 2024, izdelala Tijana Mičič in Miha Kračun, Vodnogospodarski biro Maribor d.o.o.

Strokovno mnenje obravnava vlogo Državne tehnične pisarne (DTP) z dne 26. 1. 2024, v zvezi z izdelavo strokovne ocene za petnajst (15) objektov, od tega tri (3) v občini Mežica, sedem (7) v občini Prevalje, dva (2) v občini Slovenj Gradec, dva (2) v občini Mežica, eden (1) v občini Črna na Koroškem in eden (1) v občini Ravne na Koroškem.

Objekt z naslovom Spodnji Razbor 59, Šoštanj, se sicer nahaja v občini Slovenj Gradec, vendar gravitira na porečje reke Pake, zato v obravnavani Strokovni oceni ni obdelan.

Iz Strokovne ocene izhajajo naslednji zaključki:

- **Pristava 3, Mariborska cesta 3, Lom 4, Onkraj Meže 8, Stare sledi 42, Poljana 6a in Spodnji Razbor 4:** za objekte so s strani DTP že izdani sklepi o odstranitvi.
- **Onkraj Meže 15:** Objekt je z ustreznimi tehničnimi ukrepi možno varovati pred visokimi vodami in zagotoviti evakuacijske poti. Glede na to, da objekt stoji na osamljeni lokaciji na desnem bregu in priobalnem pasu reke Meže, kjer se ob visokih vodah pojavi velika poplavna in erozijska nevarnost, se **predlaga premestitev objekta**. Z odstranitvijo

objekta se bo sprostil širši poplavni prostor, v katerem bo mogoče predvideti ukrepe za dodatno razlivanje in zadrževanje poplavnih vod ter izboljšanje hidromorfološkega stanja vodotoka.

- **Polena 19:** Objekt je bil v poplavah avgusta 2023 poškodovan zaradi erozijskih procesov, prav tako pa je poplavno ogrožen in se nahaja neposredno ob strugi vodotoka. **Glede na lokacijo in ogroženost objekta se predlaga premestitev objekta.**
- **Poljana 2 in 4:** Objekta sta bili ob poplavi avgusta 2023 poplavljeni z globino vode na 1 m. Izvedba lokalnih ukrepov je možna, vendar pa se oba objekta nahajata na območju, kjer se ob visokih vodah pojavljajo večje globine in hitrosti vodnega toka, otežena ali onemogočena pa je tudi evakuacija, zato **se predlaga premestitev. Predlaga se tudi odkup objektov na naslovu Poljana 5 in 6, ki sicer nista na seznamu DTP.**
- **Stare sledi 33:** Objekt je umeščen med strugo Meže na eni in nestabilno hribino – plazom na drugi strani. Objekt se nahaja v priobalnem pasu Meže. Projektno poplavno varnost (Q_{100} z varnostnim nadvišanjem in odpornost na podnebne spremembe) bi bilo mogoče doseči z izvedbo visokovodnega zidu neposredno ob strugi Meže v dolžini ca 200 m ter ureditvijo odvajanja zalednih vod. Na podlagi vidnih večjih razpok na objektu, ocenjujemo, da je objekt statično problematičen in se dodatno predlaga statično preverbo. **V primeru, da je objekt statično poškodovan in je potrebna večja rekonstrukcija, se predlaga premestitev objekta.**
- **Nicina 11:** Po izvedenih protipoplavnih ureditvah na območju Prevalj, se objekt Nicina 11 nahaja v preostalem razredu poplavne nevarnosti. Z vidika poplavne nevarnosti objekta premestitev ni nujna. Z odstranitvijo objekta bi bilo sicer mogoče ustrezno izboljšati izlivni odsek Gutmanovega potoka (optimalnejši natok v Mežo). **Predlaga se, da se objektu poplavna ogroženost v primeru nastopa katastrofalnih poplav zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov, ki izhajajo iz strokovne ocene.**
- **Pod gonjami 160:** Objekt je bil ob poplavi avgusta 2023 poplavljen z globino vode do 0,5 m, je pa iz vidika širše poplavne slike lokacija objekta neprimerna. Leži na območju med Mežo in Farnim potokom, kjer poteka koridor za odtok poplavnih vod v primeru nastopa katastrofalnih pretokov ali drugih nepredvidenih dogodkov (zamašitev mostov). Tudi iz vidika prostorskega načrtovanja bi bilo smiselno ohraniti to območje kot prostor za razlivanje visokih vod. **Premestitev bi bila smiselna, vendar pa ni nujno potrebna za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Če se objekta ne premesti, se predlaga, da se objektu poplavna ogroženost zmanjša z izvedbo individualnih ukrepov, ki izhajajo iz strokovne ocene.**

- **Javornik 14:** Gre za edini stanovanjski objekt v dolini izlivnega odseka Hotulje. Objekt je ogrožen tudi zaradi plazenja pobočja v neposredni bližini, za kar je potrebna geotehnična opredelitev. Visoke vode se iz struge razlivajo gorvodno od objekta, zaradi česar se oblikujejo vzporedni vodni tokovi ob samem objektu, posledično pa je zagotavljanje poplavalne varnosti le-tega problematično. Protipoplavne ureditve bi zahtevale ureditev struge in izvedbo protipoplavnega zidu/nasipa v dolžini ca 230 m, prav tako bi bilo potrebno urediti tudi odvajanje zalednih vod. **Predlaga se premestitev.**

Po razpravi je Strokovno posvetovalna skupina sprejela naslednje zaključke:

- **Z izdelanim strokovnim mnenjem se strinja in ga potrjuje.**

Koordinator:
Alenka Zupančič
Alenka Zupančič
Digitally signed by Alenka Zupančič
Date: 2024.04.08 15:36:06 +02'00'

Člani Strokovno posvetovalne skupine:

Branko Skutnik u.d.i.g.

Branko Skutnik
Digitally signed by Branko Skutnik
Date: 2024.04.08 15:36:06 +02'00'

Miha Zidarič u.d.i.g.

Miha Zidarič
Digitally signed by Miha Zidarič
Date: 2024.04.09 08:45:50 +02'00'

mag. Jože Papež u.d.i.gozd.

Jože Papež
Digitally signed by Jože Papež
Date: 2024.04.09 10:15:48 +02'00'

dr. Gašper Rak u.d.i.vki.

Gašper Rak
Digitally signed by Gašper Rak
Date: 2024.04.08 21:05:08 +02'00'

dr. Simon Rusjan u.d.i.vki.

SIMON RUSJAN
Digitally signed by SIMON RUSJAN
Date: 2024.04.09 08:10:08 +02'00'

mag. Rok Fazarinc u.d.i.g.

Rok Fazarinc
Digitally signed by Rok Fazarinc
Date: 2024.04.08 17:13:25 +02'00'

mag. Mateja Klaneček u.d.i.g.

Mateja Klaneček
Digitalno podpisal Mateja Klaneček
Datum: 2024.04.09 13:24:39 +02'00'